

Ibi : *Quibus mirè patrociniatur*
D. Augustinus.

35 Cujus loci series extat supra n. 29. & refertur à Gratiano in cap. *Quid culpatur*, 23. *quæst.* 1. ubi adhuc post Decreti emendationem legitur, *vice*, pro, *civica*, quod glossa marginali corrigitur. Ex quo textu communiter deducitur, Principum mandatis omninò parendum esse, licet subditis de justitia eorum non liqueat. Aug. Barbosa cum pluribus in *collect.* ad d. cap. *Quid culpatur*.

Ibi : *An Christiani possint milites infideles.*

36 Quæri solet, num Catholicis Principes possint ad bellum justum Infidelium auxiliis juvari? Et oportet distinguere duos casus. Prior sit, cum adversus paganos pugnatur: & id licitè fieri asseverandum est exemplo Machabarum, qui fœdus iniere cum Romanis, ut eisdem opem ferentibus, Græcos à quibus armis vexabantur debellarent, *Machab. lib. 1. cap. 8.* quos ab aliquorum calumnia vindicat Salian. *ubi proxime*, ex n. 38. ubi similes confederationes Abraham, Isaac, & David recenset, & Salced *sup. num. 28.* Imperatores itidem Christiani Ethnicorum legiones non abjecerunt, & Carolus V. adversus hostes Divinæ, humanæque Majestatis læsæ reos hæreticorum cohortibus exercitum auxit. Ita Azor. *part. 1. lib. 8. cap. 25. vers. Decimotertio queritur.* Valent. in 2. 2. tom. 3. *disp. 3. q. 16. punct. 2. vers. Atque eadem ratione.* Becan. d. *quæst. 6. n. 3.* Guillem. Herincx. in *Sum. part. 3. disp. 13. quæst. 5. de bell. §. 2. num. 72.* Ludovic. Caspenf. in *Curs. Theolog. tom. 2. tract. 17. disp. 7. sect. 2. num. 19.* Ozafch. n. 7. Salced. n. 15.

37 Posterior casus est, cum bellum inter Principes Catholicos excitatur: & licet ex se illicitum non censetur Infideles conducere ei qui justam causam armis foyet, tamen ratione scandali expers culpæ non erit, maximeque abstinendum est ab auxiliis Turcarum, Sarracenorum, aliorumque Christiani nominis persecutorum, qui avidissimè exoptant Catholicorum sanguinem effundere, Sacraque Religionis extirpationem, & ita immaniter in hujusmodi bellis innocentes perimunt, sacra violant, Sanctorum imagines, & venerandas Reliquias aspernantur, Christianis à quibus accessit sunt annuentibus, ut præter alios perpendit Herincx *sup. num. 73.* asserens nefas esse, ubi hæc timeri possunt, hostes Fidei in auxilium admittere. Sic Christiani quidam Reges malè audierunt apud Catholicos, quia Turcarum copias adversus Carolum V. conduxerunt, sicut observant Villalob. *sup. diff. 9. n. 3.* & Salced. alios referens d. cap. 3. num. 16. & Rex Judææ Asa objurgatur, quia cum Benadad infideli Syriæ Rege fœdus pepigit, ut ejus exercitu comitante, Baasa Regem Israel debellaret, *Pavalipom. lib. 2. cap. 16.* ibi: *Quia habuisti fiduciam, ait Hanani Propheta ad Asa, in Rege Syriæ, & non in Domino Deo tuo, idcirco evasit Syria Regis exercitus de manu tua.* Et licet peccatum diffidentiae nominatum Regi exprobratur, nam à Deo deposcere, ac expectare victoriam tenebatur, de quo fusè Salian. *Annal. tom. 4. anno 3095. ex num. 13.* culpæ etiam reus fuit dum contra fratres Paganorum præsidio usus est. Salian. *num. 10.* Seclulo autem scandalo, Infidelium excessu prænotato, ac Fidei subversionis periculo, non prohibentur Christiani Principes ab

Infidelibus opem ad bella contra Catholicos potulare, maxime in bello defensivo, si aliter feruari non valeant, uti latè probat Salced. d. cap. 3. n. 23. ubi plures laudat, ultra quos & numero proximè præcedenti datos, consule Villalob. *ubi proxime*, Bassæum in *Florib. Theolog. tom. 1. verb. Bellum, num. 1.* Castro Palao *tom. 1. tract. 6. disp. 5. punct. 6. num. 10.* Tapiam in *Caten. Moral. tom. 2. lib. 3. quæst. 13. art. 16. num. 1. & 2.* Sed fortè quæres, an utrumque liceat infideles ad juvamen asciscere? Et planum est id non permitti injustè belligerantibus, unde si ab utraque parte justum bellum gereretur, quod juxta hominum existimationem ex errore contingere potest, non in rei veritate, D. Covar. in *reg. Peccatum, part. 2. §. 10. in fin.* Azor. *part. 3. lib. 2. cap. 7. vers. Vigesimo nono queritur*, Aug. Barbosa in *collectan. ad cap. Ab illo 14. quæst. 4.* Solorzan. *de jure Indiar. tom. 1. lib. 3. cap. 7. num. 76.* & omnes Theologi prælaudati, quilibet Princeps rectè Ethnicos invitabit ad prælium. Et animadvertendum ex D. Covar. *ubi proxime*, & Salian. *tom. 3. anno 2979. num. 39.* Solorzan. *ubi proxime, lib. 2. cap. 2. n. 27. vers. Et sequitur*, bellum utrumque justum fuisse, quod inter Israëlitas, & Amalecitas, aliasque nationes gerebatur; illi enim nitebantur divina largitione, hujusmodi humano, ignari divinæ voluntatis, secundum quod se ab invadentibus absque causa legitima licitè tuebantur.

Ibi : *Ceterum Christiani frequenter sub paganis.*

Catholicos sub Ethnicis Imperatoribus etiam ante Magnum Constantinum Romanæ militiæ nomen dedisse observant Hug. Grotius *de jur. bell. lib. 1. cap. 2. num. 9.* Dicafill. *de just. & jur. lib. 2. tract. 1. disp. 10. num. 247.* ubi quod Martyres, ac viri virtutibus egregii ita militarunt. Herincx. *sup. d. quæst. 5. §. 1. num. 46.* Card. Baron. *tom. 2. anno 297. num. 9.* Tertullian. in *apolog. cap. 37.* Galganct. *sup. num. 37.*

Ibi : *Nam & Christiani milites sub M.*

Miraculum hoc contigit anno 176. cujus meminere Card. Baron. *ibi, num. 6. tom. 2.* Spondan. in *Epitom. tom. 1. cod. ann. num. 1. & 2.* Marian. *Hist. Hisp. lib. 5. cap. 6. tom. 1.* Ambr. de *Morales lib. 9. cap. 36.* Carrill. *Annal. an. 39. num. 176.* Capitol. in *M. Aurel. Pineda in Monarch. lib. 11. cap. 35. §. 3.* Luc. Dext. *Chron. ann. 175. num. 3.* Onuphr. *lib. 2. Fastor. Claudian. in 6. Consulat. Honorii, lib. 1.* Ayala *de jur. & offi. bellic. lib. 1. cap. 2. num. 32.* Petr. Mex. in *vit. Imper. ubi de M. Aurel. col. 7.* Theatr. *vita hum. tom. 5. verb. Oratio, fol. 94. vers. M. Antonii Hug. Grot. ubi proxime.* Quo beneficio Christianorum militum oratione impetrato motus Imperator edixit, ne quis ob Christianæ Religionis professionem plecteretur, pœnâ ignis in accusatores stabilitâ. Spondan. *num. 2.* atque Asiæ Præfectis rescripsit, ut à persecutione Christianorum abstinerent, *Histor. Pontific. tom. 1. lib. 1. cap. 14.* Romanorum exercitus, cum hoc evenit, castrametatus erat prope Carnantum oppidum inter Danubium, & Sylvam Herciniam. Spondan. *ubi proxime.* Extat nunc Romæ egregium hujusmodi miraculi monumentum in nobilissima Antonini Columna

lumna cochlide insigniter sculptum, quod jam penè extinctum Sixtus V. restituit, teste Spondan. *num. 3.*

Ibi : *Tribuens id legioni Melitena.*

40 Melitena est urbs minoris Armeniæ, secundum Ptolem. *lib. 5. cap. 7.* Ant. Nebriffens. *verb. Melitena*, Abrah. Ortel. in *Theaur. Geographic. verb. Melitena*, quæ in regione ejusdem nominis sita est, Ptolem. & Nebriff. *sup.* Et licet Ortelius *ibi, & verb. Melissa*, plures memoret ejusdem nominis civitates, Melitena tamen legio ab illa, quæ in Armenia minore exstitit, dicta est, quoniam ab ipsa urbe profecti sunt milites Christiani, ex quibus constabat, quorumque precibus cœlum pluviam Romanis, & fulmina hostibus misisse fertur, Spondan. *sup. anno 176. n. 2.* Legiones enim denominari solebant à locis, à quibus deducebantur, vel ubi militabant, Ioan. Rosin. *de antiquitat. Roman. lib. 10. c. 4. in fin.* Sed Melitena postea ab eventu Fulminatrix appellata est, ut ita tim probabitur. Ethnici verò invidi gloriæ Christianorum, etsi miraculum memoriæ prodiderint, id tamen precibus eorum à Deo impetratum fateri renuunt, sed Magis suis, falsorumque numerum potentia tantum beneficium attribuunt: & Imperator ipse, cui collatum est, restatur quidem Christianorum intercessione largitum, sed à Iove dimanasse creditit. Consule Spondan. *ubi proxime, n. 1.* Luc. Dext. *sup. anno 175. num. 3.* Carill. & alios *num. præcedenti* laudatos.

Ibi : *Et ab Imperatore nomen.*

41 Ea Christianorum Legio, qua deprecante M. Aurelius Antoninus pluvia, fulminibusque divinitus præcedentibus Marcomannos devicit, ex tunc Fulminatrix cepit nuncupari, ut observant omnes, quos dedimus supra, *num. 39.* ex quibus Spondan. *num. 3.* monet sequutus D. Covar. *hic*, duplicem fuisse legionem, cui hoc idem nomen inditum est, quarum prior jam sub Augusto ita vocabatur: posterior, de qua agimus, à Marco Aurelio nomen accepit, antiquo posthabito, quia scilicet prius Melitena, ut assertum est nuper, appellabatur; plures namque legiones ab eventu denominari moris fuit. Rosin. *ubi proxime*, inter quas Fulminatricem recenset. Sed de legionum Romanarum nominibus præ cunctis egit egregiè Dio Nicæus *lib. 55. hist.* ex quo dubium redditur, quod Luc. Dexter *ubi sup.* & alii ex nostratibus tradidere, nempe Tarraconæ repertam inscriptionem quandam in sepulchro militis cujusdam, quæ dicitur legionarium fuisse ex legione duodecima Fulminatrice, quod referendum videtur ad priorem; nam Spondan: *ubi proxime* ait, sub tempus Augusti duodecimam legionem Fulminatricem nuncupari.

42 Bellum istud à Marco Aurelio feliciter gestum, Marcomannicum est dictum à Marcomannis populis Germaniæ, qui nunc Bohemi esse censentur, Abrah. Ortel. *verb. Marcomanni*, Strab. *lib. 7.* Calepin. & Nebriffensis *verb. Marcomanni*. Vrbs verò Carnuntum, ad quam hæc victoria Romanis cœlestis parta est, jam non extat, sed ibi templum S. Petronillæ dicatum existit hodie, ut ex Vvolfg. Lazio refert Ortel. *verb. Carnus*. Locus Carnunti fuit in confinio Germaniæ, & Pannoniæ, Calepin. *verb. Carnuntum*.

Ibi : *Sed & sub Maximiano Imperatore.*

Sub tempus Diocletiani, & Maximiani Herculei, Marcellino Pontifice, anno scilicet 297. cum rusticani in Gallia, quorum factio Baganda vulgò dicta est, à populo Romano defecissent, Amando, ac Aliano ducibus Maximianus cum exercitu ad illos compescendos profectus est, qui jam Penninum transgressus in finibus Sedunorum apud oppidum Octodunum pro secundo expeditionis eventu Diis ab omni milite immolandum decrevit: hoc ubi legioni Thebææ innotuit, cuius milites omnes Christianæ Religionis sese addixerant, apud se constituerunt minimè sacrilego Imperatoris jussu obtemperare, imò Mauricius, qui illi legioni præfectus erat, ab exercitu cum suis recessit ad octo millia passuum, & juxta oppidum Agaunum castrametatus est, ne turpibus Idolorum sacrificiis interesset. Maximianus verò hæc agrè ferens per nuncios monuit Mauricium, ac legionarios suos, ut Diis cum reliquo exercitu cultum redderent. Quibus liberè renitentibus, Imperator furore succensus legionem ad decimationem damnavit, quod exequutioni mandatum est, ita ut sortitione præmissa ex decem singulis militibus unus neci traderetur. Cum autem sic nequaquam Catholicorum animi flecterentur, iterum Maximianus ex iis, qui supererant, decimum quemque unà cum duce Mauricio encari præcepit. Adhuc tamen ceteri in sua constantia perliterunt parati potiùs mortem subire, quàm se idololatriæ subijcere: quo cognito, Imperator exercitum in eos conduxit, ut cuncti penitus perimerentur, qui hilares, armis depositis martyrii laureola sunt decorati undecimo Kalendas Octob. qui à loco, ubi passi sunt, Agaunenses Martyres vocitantur. Præter Mauricius Legionis præfectum recensentur Exuperius signifer, Candidus, Innocentius, & Vidal centuriones. Non omnes tamen eadem die interfecisti sunt; nam aberant aliqui, qui supervenientes similiter perierunt. De numero interfectorum nihil certum statui potest ob varias authorum sententias, ut videre est apud eos, quos jam laudavimus. Illud compertum est, pro temporum diversitate in singulis legionibus plures, aut pauciores milites contineri. Salian. *Annal. tom. 5. anno 3561. num. 6.* anno 3792. *num. 3.* & anno 3838. *num. 13.* Just. Lips. *de milit. Roman. lib. 2. dialog. 5.* Ferret. *de re milit. tit. de legion. n. 13.* & 14. Gellius *lib. 16. cap. 4.* Rosin. *ubi sup. d. cap. 4. in princ.* Lexic. *Calvini verb. Legio.* Agaunum oppidum hodie Sanctus Mauricius nuncupatur, ut ex Schudo tradit Abrah. Ortel. in *Theaur. Geographic. verb. Agaunum*. Hæc omnia, quæ de martyrio militum Thebanorum hucusque præmissimus, enarrat Card. Baron. *Annal. tom. 2. anno 297. ex n. 3.* ubi epistolam Eucherii Episcopi Lugdunensis ad Silvium inserit, qua rei series continetur, idem Card. in *not. ad Martyrolog. die 22. Septembris, lit. B.* Spondan. in *Epitom. Baron. tom. 1. anno 297. per tot.* Sigon. *lib. 1. Imper. Occident. Carril. Annal. anno 297.* Hug. Grotius *de jur. belli, lib. 1. cap. 4. num. 7.* Theatr. *vita humanæ tom. 5. verb. Martyrium, lit. M. fol. 292. vers. Maximianus.*

Ibi: *Quæ à Thebis Aegyptiis missa fuerat.*

- 44 Consultò D. Covar. expressit regionem Aegypti, in qua urbs sita erat, unde Thebani milites missi sunt; nam plures sunt civitates diversis in provinciis, quæ Thebæ dicuntur, ut videre licet apud Abrah. Ortel. Calepin. & Nebrissens. verbo *Theba*. Sed legio Thebæa cum ad bellum contra rusticanos Gallia accersita est, in Palæstina suam stationem habebat, Spondan. *supra*, num. 1. Ex eo autem quod Thebæorum cohors legio nuncupatur, colligi potest, eos cives fuisse Romanos, quorum exercitus ex legionibus, & auxiliis constabant, & in illis recensentur duntaxat cives Romani, in his milites, qui à sociis, & confederatis civitatibus in auxilium mittebantur. Rosin. *d. cap. 4. in princip. & vers. Altera pars*: unde legionarii, & auxiliarii milites. Lexic. Calvin. verbo *Legio*, Brisson. *de verb. significat. lib. 1. verbo Auxilia*, Cornucop. *col. 1130. n. 30.* Salian. *Annal. tom. 5. anno mundi 3838. num. 13.* Just. Lips. *sup. lib. 1. dialog. 7. in princip.* Prima enim legio statim ab Vrbe condita ex iis, quos secum Romulus habebat, constituta est, quæ ab illo Romulia fuit nuncupata, Ferret. *sup. num. 13.* Lips. *lib. 2. dialog. 5.* Salian. *tom. 4. anno 3304. num. 2.* ubi tamen ex Dionysio originem legionum differt in tempus, quo Romulus devictos Sabinos ad societatem admisit, quod post quadriennium ab Vrbe condita evenit. Sed alii volunt ex Plutarcho, tunc legionem jam constitutam à Romulo auctam, sive duplicatam, quæ à principio tria millia pedum, ac trecentos equites complectebatur, ut iidem nuper laudati testantur.

Ibi: *Erat etenim apud Romanos.*

- 45 Pulcherrimum non dubiè inventum, ut verba Lipsii usurpem, quisquis illius author fuerit, quod apud Romanos in coercendis militaris multitudinis criminibus servabatur, decimatio scilicet, quam legem propriam, ac patriam Romanis dixit Dionys. *lib. 9. hist. & patriam punitionem appellavit Plutarch. in Crasso.* A quo institutum hoc ceperit latet, sed vetustum satis apparet; nam statim post Reges ejectos, Appio Claudio Consule, exercitus pœnâ decimationis ob fugam affectus est, teste Livio *lib. 2. ibi: Cetera multitudo sorte decimus quisque ad supplicium lecti.* Dionys. Halicarnass. *ubi proximè, ibi: Ex alia multitudine, inquit, cuiusque decuria vir unus, quem fors designasset, ante ceteros perit. Ea Romanis patria quadam puniatio est in eos, qui ordines reliquerunt, aut signa deseruerunt.* Forma decimationis talis fuit, ut ex delinquentibus cohortibus decem militibus educis, fors mitteretur, & quem ipsa designaret, illic interficiebatur, ceteris novem dimissis. Hujus militaris supplicii meminere Card. Baron. *tom. 2. d. anno 297. num. 11.* Polyb. *lib. 6. Dio lib. 14.* ubi de decimatione à Julio Cæsare facta, Rosin. *de antiquit. Roman. lib. 10. cap. 25. vers. Antiquissimum*, Petr. Gregor. *Synagm. lib. 34. cap. 5. num. 12. & lib. 35. cap. 5. num. 11.* Petr. Fab. *lib. 1. semestr. cap. 18.* Petr. Herod. *lib. 10. rer. judicat. tit. 7. Ant. Conc. ad l. Jul. Majest. in 8. specie, vers. Qui in bellis cesserit.* fol. 9. Claud. Coter. *de re militari lib. 3. cap. 8.* Sueton. *in Galba, Ayala de jur. & officiis bellic. lib. 3. cap. 9. n. 5.*

Salian. *anno 4005. num. 39. tom. 6. Lips. sup. lib. 5. dialog. 18. vers. Rationem repererunt.* Sed & apud Persas decimationem in usu fuisse refert Petr. Gregor. *d. lib. 34. cap. 5. num. 12.*

Hujusmodi pœnæ ratio & utilitas egregiè exprimitur à Cicerone *pro Cluentio*, ibi: *Statuerunt majores nostri, ut si à multis esset flagitium rei militaris admissum, sortitione in quosdam animadverteretur, ut metus videlicet ad omnes, pœna ad paucos perveniret: nam miles, qui locum non tenuit, qui hostium impetum, vimque perimit, potest idem postea & civis esse melior, & vir bonus, & civis utilis: quare ne in bello propter hostium metum delinqueret, amplior ei mortis, & supplicii metus est à majoribus constitutus; ne autem nimium nulli pœnam capitis subvenit, idcirco illa sortitio comparata est.* De quo Lips. *vers. Ex periculo, & metu.* Rosin. *ubi proximè.*

Ibi: *Sicut & centesimationis.*

Ea pœna decimationis est nuncupata, quia 47 frequentius decimus quisque ex reis supplicio tradebatur; sed nonnunquam vigesimabatur, vel centesimabatur multitudo delinquens pro qualitate admitti, arbitrioque imperantis. Capitolin. *in Opilio Macrino*, sic profert: *Cum seditiones militares pateretur, multo sapius decimavit, aliquando etiam centesimavit: quod verbum proprium ipsius est, cum se clementem diceret, quando eos centesimaret, qui digni essent decimatione, atque viceesimatione.* Lips. *d. vers. Rationem repererunt, Calepin. verb. Decimatio.* At hujus pœnæ usus abolevit, ut Lipsius observat. De aliis penis quæ pro militaribus delictis infliguntur, affatim idem Lipsius agit *d. dialog. 18. per tot.* Petr. Gregor. *Synagm. lib. 19. cap. 10. cum duob. seqq.* Ayala *de jur. & officiis bellic. lib. 3. cap. 9. cum seqq. & tract. de legib. penalib. tit. Juris militares.* Greg. Lop. *tit. 28. part. 2. per tot.* ubi de penis militaribus.

Tacit. *lib. 3. Annal. sic de decimatione scribit: 48* Apronius suis acie fugatis à Tac Farinate, magis dedecore suorum, quam gloriâ hostis anxius, vad ea tempestate, & è veteri memoria facinore decimum quemque ignominiosa cohortis sorte ductos fuisse necat. Sueton. *in August. cap. 24. ibi: Cohortes si qua cessissent loco, decimatas bordeo pavit.* Appian. *Alexand. lib. 1. de bello civil. in fine*, hæc scribit: *Licinius Crassus contra Spartacum gladiatore, qui cum magna manu fugitivorum & sua conditionis hominum Romanis bellum inferebat, aliquot victoriis ferocem profectus, legionibus decimatis, quod malè pugnavisset, quavis hac decimatione multum imminuto exercitu, magna strage hostium facta, egregiè Spartacum vicit. Et iterum ibidem: Legionibus decimatis, quod malè pugnavisset, effecit ut magis ipse quam hostis timeretur.* Idem de Marto Antonio refert Appian. *ipse de bello Parthica. Liv. lib. 3. ibi: Appianus Claudius exercitum suum omnem pro fœda fuga castigavit, significos enim, qui signa amiserant, centuriones, & duplicarios, qui ordines reliquerant, virgis castos securi percussit, caeteram multitudinem decimavit.* Plutarch. *in vit. M. Crass. si, ibi: Quingentos autem ex primis, iis præsertim, qui aufugerant, in quinquaginta decades distribuit, ex quibus singulis unum aliquem sorte ductum trucidavit.* Imò decimationis pœna lege irrogatur in legibus militaribus Græcis, Ruffin. *apud Leonclavium tom. 2. Juris Græco-Romani, l. 26. ubi jubetur*

tur decimari legionem quæ prima fugerit absque nota & evidenti causa.

SUMMARIUM.

- 1 Anastasius II. quando in Pontificem electus.
- 2 An Papa ut persona privata in hæresim incidere possit. Negativa probatur.
- 3 Pontifex est regula infallibilis Fidei, dum è cathedra docet.
- 4 Papa quod ut privatus hæresis reus fieri potest, ostenditur.
- 5 Ad fundamenta negantis opinionis respondetur, & num. 6.
- 7 Papa si in hæresim lapsus sit, an propria dignitate privetur.
- 8 De veritate & auctoritate textus in cap. Anastasius, 19. dist.
- 9 Recensentur Authores, qui Anastasium à calumniis teneant.
- 10 Papa nullus hucusque hæresis crimen perpetravit.
- 11 Enumerantur Summi Pontifices, quibus falso hæresis imputatur, & qui eos à calumniis vindicant, & num. 12.
- 13 De falsitate eorum, quæ in d. cap. Anastasius, leguntur.
- 14 Quæ de turpi morte Anastasii II. vulgò jactantur, apocrypha sunt.
- 15 Quod de restitutione Acacii objicitur Anastasio Pontifici, à veritate alienum est.
- 16 Sacramenta debito modo collata ab hæreticis valent, nec repeti per Catholicos ministros licitè possunt.
- 17 Sacramentum Pœnitentiæ ab hæretico administratum non valet.
- 18 Quid in mortis articulo.
- 19 Quid de peccatis venialibus, aut lethalibus ritè jam confessis, & an hæreticus Pœnitentiæ valide assistere matrimonio, juxta Tridentinum.
- 20 Catholici nequeunt reiterare Sacramenta, quæ hæretici valide contulerunt, ut Baptisma, & Ordines, aliàs juris pœnas sustinent.
- 21 Ecclesia vetat, ne iterum conferantur Sacramenta, quæ hæretici ritè administraverunt, etsi aliud quondam Catholici tenuerint nonnulli DD.
- 22 Minister aliàs legitimus Sacramentorum eadem valide ministrat, etsi excommunicatione sit innodatus.
- 23 Hæreticum est asserere, quod Sacramenta ab hæreticis debito modo collata repeti debent per ministrum Catholicum.
- 24 Sacramenta, quibus aliquid defuit ex substantialibus, sive à Catholico, sive ab hæretico sint collata, iterum valide administrari debent.
- 25 Quid si dubitetur de Baptismatis valore.

De auctoritate & intellectu capitis Anastasius, 19. dist.

CAPUT XIII.

1 Anastasius II. de quo in præsentiarum agendum, Romanus Pontifex quinquagesimus

secundus, Gelasio I. subrogatus est anno 497. sub Anastasio Imperatore, ac Theodorico Rege Italiae dominante. Card. Baron. *Annal. tom. 6. anno 497. Spondan. in Epitom. ibidem, Luitprand. in vit. Pontific. cap. 52. Tarrill. Annal. eod. anno, Histor. Pontific. tom. 1. lib. 3. cap. 3.* quò loci traditur Anastasius anno 499. ad Pontificatum evectus, Ecclesie gubernaculum mensibus decem supra annum sustinuit. *Histor. Pontific. d. cap. 3. in fin. & alii jam laudati. Theat. vitæ hum. lit. E. pag. 137. & lit. P. pag. 531.*

Antequam ad disquirendum de veritate ejus, 2 quod habetur in cap. Anastasius, 19. dist. deveniatur, operæ pretium erit indagare, an Romanus Pontifex ut persona privata hæresis reus existere possit, quod sanè satis est controversum; nam si negativa sententia vera est, Anastasium de errore in Fide arguere non licebit. Pro hac igitur expenditur primò illud Lucæ cap. 22. vers. 32. ubi sic: *Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua.* Nam Christus impetravit Petro, cunctisque successoribus ejus, ut à Fide exorbitare nequirent, non solum ut universalis Ecclesie Antistites, sed etiam ut privati. Maldonat. *ibi, num. 15. cum seqq.* Bonacin. *tom. 3. tract. de excomm. in Bull. Cœn. disp. 5. quest. 2. punct. 1. num. 12. vers. Respondeo secundò.* Eadem pars secundò suadetur ex eo, quod nunquam aliquem Papam hæreticum fuisse convincitur. Pat. Suar. *de Fid. disp. 10. sect. 6. n. 11.* Bonacina *sup. vers. Hinc colligi potest, & tom. 1. tract. de censur. disp. 2. de excommunic. quest. 6. punct. 1. num. 9. vers. Hinc colligi potest, Hurtad. de Fid. disp. 21. §. 269. ubi Liberium, ac Marcellinum tuetur, & latissimè Honorium I. §. 253. cum pluribus aliis: quod ad impossibilitatem referri debet, quia Deus Romanis Pontificibus tale privilegium indulgit, ut perpendit Suar. *sup.* Et licet nonnullis tale crimen imputetur, eos omnes à calumniis vindicant Card. Bellarmin. *tract. de Roman. Pont. lib. 4. cap. 9.* Albert. Pighius *de Eccles. Hierarch. lib. 4. cap. 8.* Azor. *part. 2. lib. 5. cap. 5.* Gravina *in controvers. tom. 4. part. 2. art. 5. à num. 114.* Aug. Barbosa *in d. cap. Anastasius, à n. 3. & alii.**

Tertiò denique, quia cum Summus Pontifex 3 regula infallibilis sit dum quid circa Fidem ex Cathedra definit, cui Catholica Ecclesia omninò stare tenetur, ut dixi cum plurimis supra, *lib. 1. cap. 10. num. 5. & 47.* si etiam ut privatus errori in Fide subiceretur, eveniret ut illud tanquam veritatem juxta suam opinionem credendum ut Ecclesie Caput Fidelibus proponeret: hoc autem possibile non est ob Christi promissionem, & Sancti Spiritus assistentiam: ergo nec ut Papa ceu privatus à Fide deficiat. Ex quibus Pontificem Romanum à Fide exorbitare non posse, saltem ex contumacia, tenent Card. Bellarmin. *d. lib. 4. cap. 6.* Pat. Suar. & Albert. Pighius *ubi sup. Dian. part. 11. tract. 2. resol. 12. vers. His tamen, Aug. Barbosa in collect. ad cap. Si Papa, num. 42. 40. dist. Mart. de jurif. dict. part. 2. cap. 37. num. 30.* Maldonat. *sup. num. 17.* Vvigers *in 2. 2. tract. de Pontific. quest. 1. art. 10. dnb. 6. num. 32.* Gravina *num. 112.* Bonacin. *d. num. 9. & d. num. 12.* Ex ignorantia enim Papam in Fide errare posse, admittunt Card. Bellarmin. Suar. Bonacina, & alii, cum quibus est Herinx *in Sum. part. 3. disp. 4. quest. 4. num. 87. vers. Adverte Pontifices, cum tanquam privatus*